

Η διαφορετικότητα του να είσαι έφηβη ή έφηβος

Συντάχθηκε απο τον/την maria pirounaki
Τετάρτη, 15 Ιούνιος 2011 12:49

«Θέλω την ησυχία μου»

«Θέλω να ακουμπήσω»

«Θέλω κατανόηση»

«Γιατί δυσφορώ;»

«Γιατί δεν τους “πάω” τους δικούς μου;»

«Για χαζό με περνάνε; Εγώ όλα τα “πιάνω”»

«Δεν με καταλαβαίνει κανείς!»

«Βαριέμαι!»

«Γιατί προβάλλουν στο μέλλον μου τις δικές του ανεκπλήρωτες προσδοκίες;»

«Εγώ όλα θα τα καταφέρω»

Η διαφορετικότητα του να είσαι έφηβη ή έφηβος

Συντάχθηκε απο τον/την maria pirounaki
Τετάρτη, 15 Ιούνιος 2011 12:49

«Φοβάμαι»

«Ποιός/ ποιά είμαι, τελικά;»

Κάποια από τα ερωτήματα που βασανίζουν ή έστω απασχολούν το κορίτσι και το αγόρι μετά τα 12, 13, 14 χρ. της ζωής του. «Καλά πώς άντεχα – εγώ το ξέρω – αυτό το κουκούλι και δεν πνιγόμεν;»... «Ευτυχώς που μεγαλώνω να έχω κάποια ανεξαρτησία, να κυκλοφορώ – έστω νωρίς – μόνη μου»... «Να περπατάμε με τους φίλους μου χαλαρά στο δρόμο βρίζοντας»... «Να μην ξέρουν πάντα πού είμαι και τί κάνω!»

Τα παραπάνω δεν δείχνουν ούτε εξέγερση, ούτε επανάσταση, ούτε επιθετικότητα, ούτε αχαριστία, ούτε αδιαφορία, ούτε αναίδεια.

Οι χαρακτηρισμοί και τα επίθετα που συνήθως χρησιμοποιούν οι ενήλικες – κυρίως γονείς και εκπαιδευτικοί – είναι οι δικές τους ερμηνείες. Το έως τώρα παιδί που ανέκαθεν ήταν ένα ξεχωριστό πρόσωπο μπαίνει στην ηλικία να το συνειδητοποιεί.

Ξαφνικά δεν εξηγείται ούτε αποκωδικοποιείται εύκολα η στάση και η συμπεριφορά, τού έως τώρα παιδιού, προβλέψιμου και εν πολλοίς προγραμματισμένου από τους ενήλικες.

Η εξέγερση μπορεί να είναι απλώς μια αντίδραση στις συνεχώς και με συνέπεια επαναλαμβανόμενες και παγιωμένες συμβουλές και δράσεις των γονιών, των παιδαγωγών, των ομαδάρχων και όσων αποκαλούνται στην ψυχολογία «πρόσωπα κύρους». Με άλλα λόγια μπορεί να είναι ένα μήνυμα «Άλλαξε το πώς με βλέπεις! Δεν είμαι πια μικρό παιδί!».

Η επανάσταση μπορεί να είναι αγανάκτηση μετά από επαναλαμβανόμενες εκκλήσεις των εφήβων να ακουστούν οι συνεχώς διαμορφούμενες ανάγκες τους, μια αγανάκτηση και προς

Η διαφορετικότητα του να είσαι έφηβη ή έφηβος

Συντάχθηκε απο τον/την maria pirounaki
Τετάρτη, 15 Ιούνιος 2011 12:49

τον εαυτό τους όταν ο ασαφής αυτός εαυτός δεν μπορεί να απαντήσει σε ερωτήσεις του τύπου «Τώρα θέλω φροντίδα ή να μ' αφήσουν ήσυχη;», «Η μήπως και τα δύο;», «Η γιατί να μην ξέρω;».

Η επιθετικότητα, η αναιδεια μπορεί να είναι απελπισμένες προσπάθειες να γίνει αποδεκτός ο θυμός τους, η αγωνία τους, η έντασή τους στα «ώτα μη ακουώντων».

Η αχαριστία, η αδιαφορία μπορεί να είναι η υγιής και ψυχραιμη (κουλ) στάση των εφήβων στην προστατευτικότητα των γονιών. Όπου δέχονται την φροντίδα χωρίς να χρεώνουν τον εαυτό τους με αγωνία ανταπόδοσης, χωρίς ενοχές ότι τους επιβαρύνουν, με τη φυσικότητα του πουλιού που τιμολογεί από τη χούφτα των γονιών του.

Το όνομα, η ηλικία, το πατρώνυμο δε φθάνουν πια.

Το βασικό εργαλείο είναι η απόσταση από τα έως τώρα ισχύοντα – ναι, έτσι γενικά κι όποιον, κι ό,τι «πάρει σβάρνα» είναι.

«Να είμαι μακριά, να ξεχωρίσω από τους άλλους – τους δικούς, τους κοντινούς, τους αγαπημένους, για να με διακρίνω, να με ορίσω ».

Η απομάκρυνση από τον χώρο (κλεισμένη πόρτα) από το «γίγνεσθαι» (ακουστικά και στα δύο αυτιά) από τις αξίες (ο γιος του βουλευτή σε πορεία), πρόσκαιρα όλα αλλά αναγκαία με πιθανό κόστος την παρεξήγηση, την απόρριψη, την αποξένωση από τους μεγάλους που τους έχει ακόμα τόσο ανάγκη.

Από εκεί που ως σχολιαρόπαιδα του δημοτικού υπακούουν σε κανόνες και χαιρονται με την επιδοκιμασία των μεγαλύτερων, στην προεφηβεία ασχολούνται περισσότερο με τον εαυτό τους και μαζί αρχίζουν να αντιστέκονται στην εξουσία, γονιό, κηδεμόνα, καθηγητή, ομαδάρχη.

Η διαφορετικότητα του να είσαι έφηβη ή έφηβος

Συντάχθηκε απο τον/την maria pirounaki
Τετάρτη, 15 Ιούνιος 2011 12:49

Κι αυτό γιατί αναδύονται οι ανάγκες τους και άρα οι απαιτήσεις τους για ανεξαρτητοποίηση.

Η ραγδαία και συχνά άνιση σωματική ανάπτυξη συνοδεύεται από αντιφατική συμπεριφορά π.χ. μία στιγμή μπορεί να είναι αεικίνητοι και την άλλη νωχελικοί.

Οι φίλοι κυρίως οι συνομήλικοι θεωρούνται πολύ σημαντικοί – η γνώμη τους «μετράει» για τα θέματα της ηλικίας – όχι τόσο για τις αξίες, περισσότερο από των γονιών.

Μέχρι αυτήν την ηλικία, έως περίπου 12 χρόνων για τα κορίτσια και έως 14 για τα αγόρια, με κάποιες εξαιρέσεις από την πλευρά των «μεγάλων» ή με κάποιες αντιστάσεις από την μεριά των προεφήβων, μπορούν οι προέφηβοι να παραμείνουν λιγότερο ή περισσότερο προσαρμοσμένοι στο πρόγραμμα που έχουν συνηθίσει και οι δύο πλευρές.

Μεγαλώνοντας, η επιθυμία για ανεξαρτησία γίνεται διεκδίκηση, η ανάγκη για απομόνωση ερμηνεύεται ως, ή είναι αδιαφορία, τα συναισθήματα κυρίως τα δυσάρεστα, βιώνονται έντονα και ενώ η ανάγκη για αποδοχή από τους «μεγάλους» υπάρχει, η συμπεριφορά και η στάση του έφηβου και της έφηβης προκαλούν στην «εξουσία» θυμό και όλο αυτό εκλαμβάνεται ως απόρριψη και από τις δύο πλευρές.

Η ταυτόχρονη αναζήτηση ανεξαρτησίας και αποδοχής – εξάρτησης από τους μεγάλους μαζί με την ολοένα αυξανόμενη παρουσία ορμονών, επιθυμιών, αμηχανίας προς το δικό τους και προς το άλλο φύλο κάνουν στιγμές την εφηβεία να βιώνεται, αν όχι αφόρητη, δύσκολη και πιεστική.

Αν συνυπολογισθούν και οι κοινωνικές πιέσεις όπως βαθμοί, εξετάσεις, προσδοκίες των «μεγάλων» το μείγμα γίνεται εκρηκτικό.

Αυτή κατά συνέπεια η ηλικιακή φάση χρειάζεται ειδική αντιμετώπιση. Γιατί χαρακτηρίζεται μαζί με όλα τα παραπάνω από την **αναζήτηση της ταυτότητας**, από το αγωνιώδες ερώτημα «*ποιός είμαι;*»

Η διαφορετικότητα του να είσαι έφηβη ή έφηβος

Συντάχθηκε απο τον/την maria pirounaki
Τετάρτη, 15 Ιούνιος 2011 12:49

» που αναδύεται από την εφηβεία και συνεχίζεται.

Είτε πρόκειται για οικογένεια, για σχολείο, για ίδρυμα, για κέντρο νεότητας, για κατασκήνωση είναι απαραίτητο, αν όχι αναγκαίο, το πρόγραμμα να είναι προσαρμοσμένο στις ανάγκες και στα χαρακτηριστικά της εφηβείας. Είτε αφορά πολλές μέρες, είτε λίγες, είτε αφορά δραστηριότητα ωρών.

Επίσης είναι σημαντικό να προβλέπεται ο σχεδιασμός από τις ίδιες τις έφηβες και τους έφηβους δραστηριοτήτων έτσι ώστε με την φροντίδα κάποιου ενήλικα που τον αποδέχονται, να τους δίνεται η ευκαιρία να γνωρίζουν περισσότερο τον εαυτό τους – αυτή την κινούμενη άμμο – να ασκούνται στη συνεργασία και κυρίως αντί να πιέζονται να μπουν στα «μέτρα» των μεγάλων, να ασκούνται στο να ανιχνεύουν και να ορίζουν τα δικά τους «μέτρα».

* άρθρο που δημοσιεύτηκε στο περιοδικό *Θρόισμα* (2010), 13: 9.